

1. Waarom dematerialiseren ?

Doelstelling

De doelstelling van dematerialisatie is meer tijd vrij te maken voor de zorg van de patiënt doordat administratieve processen gedigitaliseerd worden. Daarnaast wordt ook een verdere empowerment van de patiënt mogelijk dankzij de extra mogelijkheden om zijn/haar voorschriften te beheren. Dit zal zorgen voor nog meer kwaliteit in de zorg en een nog betere vertrouwensrelatie tussen de patiënt en de zorgverstrekkers. Tegelijk wordt er meer efficiëntie gecreëerd en wordt de zorginformatie toegankelijker.

Het is daarnaast ook de bedoeling dat elke patiënt in de toekomst een actueel medicatieschema heeft. Om dit efficiënt en overzichtelijk te kunnen realiseren, is het nodig om zoveel mogelijk 1 geneesmiddel per voorschrift voor te schrijven. Tevens zal er hierdoor ook een beter beheer per geneesmiddel mogelijk zijn, zowel voor de arts, apotheker als patiënt. Deze aanpassing stuurt aan op verdere digitalisering van het proces van het voorschrift.

In normale omstandigheden gebeuren vandaag de administratieve processen van het elektronisch voorschrijven en afleveren digitaal. Dit proces kan dus nog verder gedigitaliseerd worden, als de patiënt dat wenst. Met “dematerialisatie” wordt de volledige digitalisering van dat proces bedoeld. Deze verdere digitalisering kan tal van extra voordelen met zich meebrengen, zowel voor de arts, de apotheker als de patiënt.

Voordelen voor de verschillende doelgroepen (Dr /Apr /patiënt)

Arts :

- Meer tijd voor de zorg van de patiënt;
- Zorg op afstand wordt gemakkelijker; biedt mogelijkheden
- Herhalingsvoorschriften kunnen sneller worden verwerkt;
- Makkelijker opvolgen van de therapietrouw (nakijken of een geneesmiddel effectief wordt afgehaald; op de meeste voorschriften zal slechts 1 geneesmiddel staan);
- Patiënten die kiezen voor een digitalisering zullen hun voorschriften zelf kunnen beheren en een goed overzicht hebben om met de arts te bespreken;
- Minder printen, voor patiënten die hiervoor kiezen.

Apotheker:

- Minder papieren bewijzen van elektronische voorschriften te bewaren;
- Elk voorschrift kan apart worden afgehandeld omdat er meestal maar 1 product zal op staan. Hierdoor is er een eenduidig beeld op voorschriftniveau.

-
- Veel minder nood om met uitgestelde aflevering te werken omdat er meestal 1 product op een voorschrift staat
- Gemakkelijker opvolgen van de status van het voorschrift (meestal 1 product per voorschrift) en dus een globaal beeld.

Patiënt:

- Er komen meer mogelijkheden om je geneesmiddelen en gezondheidsproducten in de apotheek af te halen: alle vorige opties blijven bestaan, er komen extra digitale opties bij;
- Altijd je voorschrift bij de hand (via Smartphone, toegang webapplicaties, ...);
- Zelf beheer van de voorschriften en zicht op de openstaande voorschriften;
- Elk voorschrift kan apart behandeld worden waardoor elk geneesmiddel gemakkelijk apart afgehaald kan worden bij de apotheek naar keuze;
- Onafhankelijk van waar de patiënt is, kan hij/ zij of zijn gemachtigde de producten bij de apotheek gaan halen.

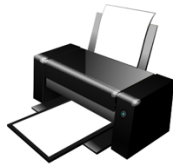
2. Wettelijk kader

Het elektronisch voorschrift is het meest gebruikte voorschrift voor geneesmiddelen. Het klassieke papieren voorschrift kan ook nog in overmachtssituaties of bij uitzondering gebruikt worden en is in die specifieke gevallen ook een wettelijk geldig voorschrift (bijvoorbeeld, voorschrijven buiten het artsenkabinet, artsen > 64 jaar op 1/1/2020, in geval van technische problemen, ...).

Het papieren bewijs van elektronisch voorschrift is daarentegen geen wettelijk geldig voorschrift maar dient als middel om de juiste geneesmiddelen te kunnen afleveren. Vandaag is de voorschrijver wettelijk verplicht om dit papieren bewijs van elektronisch voorschrift in alle gevallen uit te printen en mee te geven aan de patiënt.

Vanaf 15/09/2021 wordt het mogelijk om ook zonder papieren bewijs van elektronisch voorschrift geneesmiddelen voor te schrijven door de arts en af te leveren in de apotheek (bij de apotheker kan een gedematerialiseerde aflevering al vanaf 01/06/2021). In een eerste fase zal standaard een papieren bewijs worden meegegeven, tenzij de patiënt expliciet aangeeft dat hij/ zij het beheer van het voorschrift digitaal zal opnemen (via een App, een webtoepassing, een digitaal document). De patiënt heeft dus de vrije keuze om al dan niet met een papieren bewijs van elektronisch voorschrift het kabinet van de arts te verlaten en al dan niet het papieren bewijs te gebruiken bij de apotheker. Het klassieke papieren voorschrift blijft bestaan in overmachtssituaties of kan bij uitzondering gebruikt worden (bijvoorbeeld, voorschrijven buiten het artsenkabinet, artsen > 64 jaar op 1/1/2020; medische hulpmiddelen die ook door bandagisten kunnen afgeleverd worden, in geval van technische problemen, ...) en blijft ook een wettelijk geldig voorschrift.

Printen of niet printen

Print blijft bestaan

of

Opties voor de digitale patiënt

Vanaf 15/09/2021 zal de patiënt nog meer opties hebben dan vandaag om naar de apotheker te gaan (en in principe kan dit al vanaf 01/06/2021).

De huidige mogelijkheden blijven bestaan:

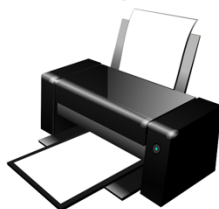
- een papieren bewijs van elektronisch voorschrift (print),
- een digitaal bewijs van elektronisch voorschrift (via een App, een webtoepassing, een digitaal document), ook al zal deze optie wellicht een sterke uitbreiding kennen door de verschillende toepassingen die extra ter beschikking zullen komen voor de patiënt.

De apotheker scant in beide gevallen de barcode van het papieren of digitale bewijs om toegang te krijgen tot de server van Recip-e.

Daarnaast is er ook een volledig nieuwe mogelijkheid vanaf 15/09/2021 (01/06/2021 voor gedematerialiseerd afleveren bij de apothekers). De patiënt kan met zijn/ haar eID-kaart naar de apotheker gaan zonder dat hij/ zij een papieren voorschrift of een digitale versie van het voorschrift moet afgeven of tonen. Als de apotheker al eerder¹ een elektronisch voorschrift voor die patiënt heeft uitgevoerd met de eID-kaart, kan hij of zij met behulp van het rijksregisternummer² (bijvoorbeeld via de gegevens in het farmaceutisch dossier van de patiënt of via elk ander document waarop het rijksregisternummer staat) de openstaande elektronische voorschriften bij Recip-e raadplegen en eventueel uitvoeren.

Visualisatie voorschrift: Papier en/of Digitaal

Optie 1 Papier

Print blijft bestaan

en/of

Optie 2 Digitaal

Digitaal voorschrift wordt
een extra optie

Optie 3 Geen voorschrift identificatiemiddel (e-ID/ RR nr*)

en/of

+ rijksregisternummer*

Zonder voorschrift/ bewijs
wordt een extra optie

*Of INSZ, inschrijvingsnummer sociale zekerheid

¹ weliswaar binnen een tijdspanne van 15 maanden na vorige eID lezing

² Of INSZ, inschrijvingsnummer sociale zekerheid

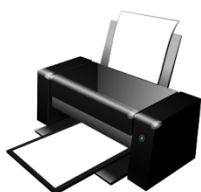
3. Definitie Dematerialisatie

In normale omstandigheden zijn vandaag de processen van het elektronisch voorschrijven en afleveren digitaal. Tot op heden is de voorschrijver verplicht om telkens een bewijs van elektronisch voorschrift uit te printen en mee te geven aan de patiënt.

Vanaf 15/09/2021 bestaat de optie om als patiënt zelf te beslissen om zonder papieren bewijs van elektronisch voorschrift, het kabinet van de voorschrijver te verlaten. Dat is de keuze van de patiënt zelf en hij/zij zal dat telkens aangeven aan de voorschrijver. Het is de taak van de voorschrijver om de patiënt goed en volledig te informeren over zijn rechten evenals mogelijkheden in deze.

Met “dematerialisatie” bedoelen we de volledige digitalisering van dat proces van het voorschrift zelf. De aflevering gebeurt wel nog steeds in de apotheek in aanwezigheid van de patiënt of een gemachtigde van die patiënt. Technisch werden een aantal sterke optimalisaties uitgevoerd bij de leveranciers in de keten, wat ervoor zorgt dat de continuïteit van deze diensten maximaal gegarandeerd wordt. In overmachtssituaties kan men terugvallen op een papieren voorschrift. Bij de apotheker zijn er een aantal extra mogelijkheden voor het leveren van de zorgcontinuïteit in geval van technische problemen, namelijk een digitale versie van het voorschrift, naast het papieren bewijs.

Printen of niet printen

Print blijft bestaan

of

Opties voor de digitale patiënt

Er zijn verschillende mogelijkheden om tot bij de apotheker te komen. Alle bestaande mogelijkheden blijven bestaan, alsook uitzonderlijk het klassiek papieren voorschrift.

Grosso modo zijn er twee nieuwe mogelijkheden om zonder papier naar de apotheker te gaan), waarvan de eerste ook nu al meer en meer ingeburgerd geraakt.

- Een patiënt kan gebruik maken van een app (of een webtoepassing of een ander digitaal document) op een smartphone of tablet, waarmee hij/zij de apotheker voorschriften toont op een scherm.
Het voordeel hiervan is dat de patiënt een goed overzicht bewaart zonder papier te moeten bijhouden. Daarnaast kan de patiënt ook het beheer doen van zijn eigen voorschriften. Voor de apotheker verandert er in principe niets: hij of zij scant de barcode op een scherm in plaats van op een papieren document.
- De patiënt kan ook met zijn of haar eID-kaart naar de apotheker gaan (als identificatiemiddel; dus zonder voorschrift).

Als de apotheker al eerder een elektronisch voorschrift voor die patiënt heeft uitgevoerd met de eID-kaart, kan hij of zij met behulp van het rijksregisternummer³ (bijvoorbeeld via de gegevens in het farmaceutisch dossier van de patiënt of via elk ander document waarop het rijksregisternummer staat) de openstaande elektronische voorschriften bij Recip-e raadplegen en eventueel uitvoeren⁴. Ook in het geval dat de patiënt zelf niet naar de apotheker kan gaan, kunnen deze mogelijkheden gebruikt worden door een gemachtigde (mantelzorger, vertrouwenspersoon, vertegenwoordiger) om de medicatie af te halen. In geval van de afhaling met eID-kaart (van de gemachtigde) moet de patiënt wel vooraf een mandaat hebben aangemaakt voor de gemachtigde.

Visualisatie voorschrift: Papier en/of Digitaal

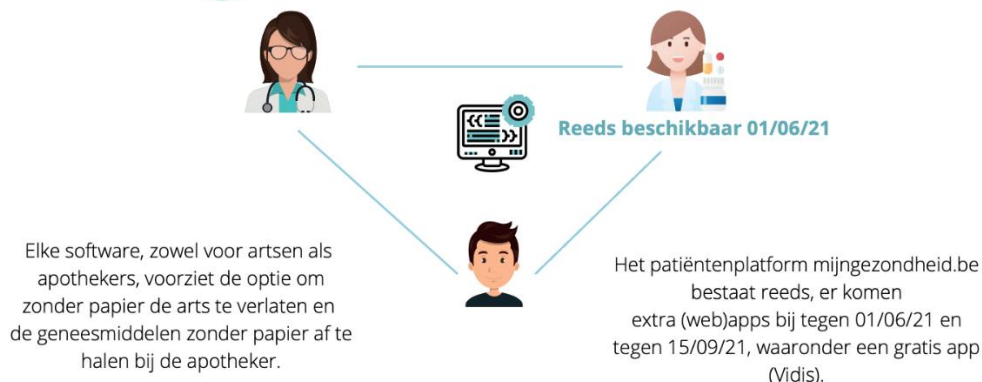
4. Algemene Timeline

Op 15/09/2021 wordt de optie gedematerialiseerd voorschrijven en afleveren mogelijk. De apotheker zal reeds vanaf 01/06/2021 gedematerialiseerd kunnen afleveren. Dit zal in eerste instantie gebruikt worden in gevallen waar er problemen zijn met de gebruikelijke afleveringsmiddelen (en vooral ook in het kader van de corona).

De eerste pilotprojecten werden reeds opgestart zodat de verschillende situaties waarin de patiënt zich kan bevinden, uitvoerig getest worden in productie voor de algemene in productie stelling.

³ Of INSZ, inschrijvingsnummer sociale zekerheid

⁴ op voorwaarde dat er geen visi vlag toe staat (dan ziet de apotheker het voorschrift niet).

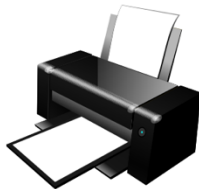
Deadline 15/09/21

5. Gedematerialiseerd voorschrijven door de arts

Vanaf 15/09/2021 wordt het mogelijk om ook zonder papieren bewijs van elektronisch voorschrift geneesmiddelen voor te schrijven door de arts en af te leveren in de apotheek (bij de apotheker reeds mogelijk vanaf 01/06/2021). Dat kan omdat het administratieve proces van voorschrijven en afleveren van een geneesmiddel volledig digitaal verloopt.

Vanaf 15/09/2021 bestaat de optie om als patiënt zelf te beslissen om zonder papieren bewijs van elektronisch voorschrift, het kabinet van de voorschrijver te verlaten. Dat is de keuze van de patiënt zelf en hij/zij zal dat telkens aangeven aan de voorschrijver. Het is de taak van de voorschrijver om de patiënt goed en volledig te informeren over zijn rechten evenals mogelijkheden in deze. Standaard zal er een papieren bewijs worden meegegeven, tenzij de patiënt aangeeft dat hij/ zij het beheer van het voorschrift digitaal zal opnemen (via een App, een webtoepassing, een digitaal document) of dat hij/ zij zijn/ haar eID-kaart zal gebruiken om naar de apotheek te gaan. Het is belangrijk om de juiste boodschappen en communicatie te geven aangaande de eID mogelijkheid. De voorschriften staan niet op de eID-kaart maar de eID kaart geeft de apotheek wel toegang tot het openen van de voorschriften van die patiënt die bij Recip-e staan. De patiënt heeft dus de vrije keuze om al dan niet met een papieren bewijs het kabinet van de arts te verlaten en al dan niet het papieren bewijs te gebruiken bij de apotheek.

Printen of niet printen

Print blijft bestaan

of

Opties voor de digitale patiënt

Er is ook een parallelle evolutie met betrekking tot het medicatieschema.

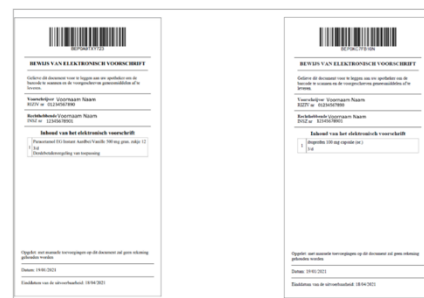
- Om elk product in het medicatieschema op 1 lijn te kunnen tonen, werd beslist om op het elektronisch voorschrift slechts 1 product voor te schrijven ('1 item per voorschrift'; project VIDIS gerealiseerd door het RIZIV).
- De arts zal – dankzij zijn softwarepakket – op een gebruiksvriendelijke manier voorschriften voor hetzelfde product tegelijk kunnen aanmaken, die bijvoorbeeld enkel van elkaar verschillen in geldigheid.
- Voor de '1 item per voorschrift' zal een lijst opgemaakt worden met uitzonderingen – er bestaan immers ook geneesmiddelen of gezondheidsproducten die als een pakket moeten voorgeschreven worden – die rechtstreeks in de softwarepakketten verwerkt zullen worden.

Deze 1-item verandering stuurt aan op het verder digitaliseren van de flow van de voorschriften. De patiënt krijgt daarom ook de optie om aan de arts aan te geven of hij/ zij zijn/ haar voorschriften digitaal wil beheren en afhalen. Het softwarepakket zal ook voorzien om gebruiksvriendelijk te printen, door bijvoorbeeld 2 papieren bewijzen (BEV; bewijs van elektronisch voorschrift) op een A4-document te printen.

Het klassieke papieren voorschrift kan ook nog in overmachtssituaties of bij uitzondering gebruikt worden en blijft ook een wettelijk geldig voorschrift (bijvoorbeeld, artsen > 64 jaar op 1/1/2020).

1x op gepast formaat

2x op A4 (100 % formaat, zo ver mogelijk van elkaar)

6. Gedematerialiseerd afleveren door de apotheker

Vanaf de ingang van dematerialisatie op 15/09/2021 (en eigenlijk al vanaf 01/06/2021) zal de patiënt over verschillende mogelijkheden beschikken om bij de apotheker zijn medicatie te gaan afhalen. De patiënt kan naar de apotheek gaan met:

- een geprinte papieren versie van het bewijs van elektronisch voorschrift (met de barcode), zoals vandaag al kan.
- een digitale versie van het bewijs van elektronisch voorschrift (met de barcode), via een app, een webtoepassing of een ander digitaal document, wat vandaag al meer en meer het geval is.
- zijn/ haar e-ID kaart, als identificatiemiddel – dus zonder voorschrift

Als de apotheker al eerder een elektronisch voorschrift voor die patiënt heeft uitgevoerd met de eID-kaart, kan hij of zij met behulp van het rijksregisternummer⁵ (bijvoorbeeld via de gegevens in het farmaceutisch dossier van de patiënt of via elk ander document waarop het rijksregisternummer staat) de openstaande elektronische voorschriften bij Recip-e raadplegen en eventueel uitvoeren. Dat is dus een nieuwe manier om de medicatie bij de apotheker te gaan afhalen, en dit op een volledig gedematerialiseerde manier.

In de eerste twee gevallen wordt steeds alles van het voorschrift getoond op het papier/ scherm van de patiënt (barcode, alfanumerieke code, inhoud).

Visualisatie voorschrift: Papier en/of Digitaal

7. Visualisatie van het bewijs van elektronisch voorschrift

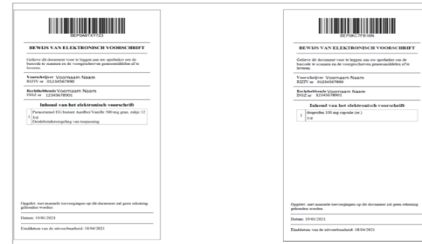
Er is een officieel goedgekeurd formaat voor het bewijs van elektronisch voorschrift.

⁵ Of INSZ, inschrijvingsnummer sociale zekerheid

Voorschrift printen

1x op gepast formaat

2x op A4 (100 % formaat,
zo ver mogelijk van elkaar)

8. Informatie naar patiënten en burgers

Patiënten en burgers zullen in een later stadium (veel dichterbij de inproductiestelling) breed geïnformeerd worden.

De ziekenfondsen zullen de taak op zich nemen om burgers proactief te informeren rond de verschillende mogelijkheden, alsook rond de digitale mogelijkheden.

Er zal ook materiaal ter beschikking worden gesteld en algemeen informatie worden verspreid zodat patiënten en burgers ook zichzelf meer en meer kunnen verdiepen in een verdere digitalisering als ze dat wensen.

Daarnaast zal op elk moment een patiënt of burger die dat wil, een papieren bewijs kunnen krijgen. De huidige mogelijkheden blijven bestaan. Er komen alleen extra opties.

Standaard zal er een papieren bewijs worden meegegeven bij de arts, tenzij de patiënt aangeeft dat hij/zij het beheer van het voorschrift digitaal zal opnemen (via een App, een webtoepassing, een digitaal document). Het is dus de patiënt die de vrije keuze heeft om zonder papieren bewijs het kabinet van de arts te verlaten en geen papieren bewijs te gebruiken bij de apotheker.

In samenwerking met:

